

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 12812

DER DIN-TOYRE MITN VINT

Isaac Leib Peretz

•

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x101, or by email at cmadsen@bikher.org.

י.ל. פרץ

דער דין תורה מיטן ווינט

אינסצענירט פון ש. פ.

יצחק לייבוש פּרץ.

פארלאג „די נייע יידישע פאָלקסשול“

ווילנע—1925

דרוקערט ש. ס. גארבער, ווילנע, זמזלנע 25.

י.ל. פּרץ

דער דין תורה מיטן ווינט

אינסצענירט פון ש. ב.

יצחק לייבוש פּרץ.

פּאַרלאַג „די נייע יידישע פּאַלקסשול“

ווילנע—1925

דרוקעריי ש. ס. גארבער, ווילנע, זשאולנע 25.

פּערזאָנען:

דער גביר.

שונגמית.

דער נשרף.

דער נגזל.

שלמה המלך.

1=טער ישמעאל.

" 2=טער

" 3=טער

זקנים.

דעם קיניגס וואך.

- J. L. Perec.

„Der din tojre mitn wint“

inscenował S. B.

1925.

Drukarnia F. Garbera, Wilno, Zawalna 25

ערשטע סצענע .

שונמית, דער גביר.

פאר דעם גבירס הויז.

דער גביר: וואָס בוקסטו זיך פאר מיר, אשה? שטיי אויף און זאָג, ווער דו ביסט און וואָס איז דיין פארלאַנג?

שונמית: איך בין אַן אלמנה און אַרעמע, מיטן נאָמען שונמית, פון פישער-דאָרף ביים ברעג פון ים. און געשפייזט האָב איך זיך פון שטריקן און פאַר-ריכטן די נעצן פאַר די פישער אין פישער-דאָרף. איצט איז געקוי-מען די צייט פון ווינטן און שטורעמווינטן. קיין שיפל גייט נישט אין ים אַריין, קיין נעץ ווערט נישט פאַרשפרייט, בין איך געבליבן אַן אַ ביסן ברויט. כ'האָב שוין לאַנג קיין ביסן ברויט אין מויל נישט געהאַט... איך בעט אַ לעבל ברויט די נשמה צו דערהאַלטן.

דער גביר: (וויינט און אין הויף) זע, אשה, אָט שפּאַנט מען ערשט מיינע קעמלען און מויל-טירן אויס. פון ירושלים קום איך, איך האָב שלמה המלכס פּאַלאַץ גע-זען. אַ פּאַלאַץ—אַ פאַרבלענדעניש! און מע לאָזט יעדן אַריין. און איך בין אַריינגעקומען. אין אַ גאַלדענער קרוין, אויף זיין גאַלדענעם שטול איז שלמה געזעסן, אַרומגערינגלט מיט שרים און זקנים און פּאַלקן און ער האָט פאַר זיי תורה און חכמה געזאָגט: פּערל האָבן זיך גע-שיט פון מויל. און הער וואָס ער האָט געזאָגט: „ושוואַ מתנות יחיה“—האָט ער געזאָגט—ווער עס וויל לעבן, נעמט קיין מתנות נישט. ווער עס נעמט אומזיסט, פאַרקירצט זיך זיינע יאָרן, וואָס זיין ליבער נאָמען האָט אים באַשערט.—דו ווילסט זיגדיקן, אשה, און איך וויל נישט זיין קיין שותף צו דייע זיגד. גאָט איז אַ דין אלמות, ער וועט עס מיר נישט פאַרגעסן, און איך האָב מיטגעהאַלפן צו פאַרקירצן דייע יאָרן. אומזיסט גיב איך נישט!

שונמית: אויב אַזוי, גיב נישט אומזיסט, באַרג-מיר אַ לעבל ברויט אָדער לי-מיר אַ ביסל מעל, וועל איך עס מיר אַהיים טראָגן און אָפּבאַקן און דאָס לעבן דערהאַלטן און דאַנקען דיר און בעטן פאַר דיין לעבן...

דער גביר: דאָס אויך נישט, אשה! עבד לווה לאיש מלוה—האָט שלמה המלך גע-זאָגט: ווער עס לייט, קויפט זיך אַ קנעכט—און קנעכט קויף איך מיר פּרעמדע, נישט מזרע אברהם, יצחק ויעקב. איך וויל אייגן פלייש און בלוט, בפרט אַן אלמנה, פאַר קיין קנעכט נישט האָבן... איך באַרג דיר נישט, איך ליי דיר נישט!

שונמית: זאָל איך פאלן פאַר הונגער פאַר דייע פיס? דאָס וועט בעסער גאָט געפּעלן? דעם דין אלמות?

דער גביר: דו וועסט, אלמנה שונמית, פאַר מיינע פיס פאַר הונגער נישט פּאַלן... העלפן וועל איך דיר, ווי גאָט איז מיר ליב! נאָר העלפן וועל איך דיר מיט אַן עצה: גיי און זיי זוכה פון הפקר!

שונמית: וואָס מיינט איך דערמיט? הפקר איז אין מדבר, צום מדבר איז דריי-

טעג, און וואָס געפינט מען דאָרט? גרעולעך אויסגעטריקנטע? טרייבט איר שפּאַס פון אַן אַרעמער אלמנה און פּאַרכט אייך נישט פאַר דעם, וואָס לעבט אייביק און ווענדט פון יתומים מיט אלמנות קיין אויג נישט אָפּ?

דער גביר: איך שפּאַס נישט, אשה, גאָטספּאַרכטיק בין איך פון געבורט, און ניט צום מדבר נאָך גראָזן שיק איך דיר. הער, וואָס איך מיינ... נויג דיין אויער, אשה, און הער: מיין קאַמער איז צינד לער. די הונדערט זעק מיטן ווייסן ווייצן-מעל ווי שניי האָב איך, ווי איך האָב שוין דערמאָנט, קיין ירושלים אָפּגעפירט, צום מלך שלמה אין פּאַלאַץ אַריין, און די ברעטער, וואָס האָבן זיך אונטער די זעק גע- בויגן, זיינען פריי, אָבער ווייס, גאַנץ ווייס זיינען די ברעטער; באַ- דעקט מיטן שטויב, וואָס מיט אים האָבן די זעק געשוויצט. דער שטויב איז הפקר, דער שטויב איז נישט מיינ. גיי על פּן אין קאַמער אַריין, וויש דיר די ברעטער אָפּ, זאַמל דעם שטויב פון ווייסן ווייצן-מעל ווי שניי, נעם אַהיים, לייג אָן אַ פייער, קלייב שפּענדלעך אויפן וועג—פאַק דיר דיינע קיכלעך אָפּ, זאָל זיין ליבער נאָמען אַריינשיקן די ברכה אין דיין שטויב פון מעל, און עס און דערקוויק דין... און לויב גאָט...

(פּאַרהאַנג)

צווייטע סצענע.

דער נשרף, דער נגזל.

(די אלמנה זיצט ביי זיך אין ביידל, אויפן טישל פאַר איר ליגן דרם ברויטלעך, די נעמט איין ברויטל און וויל אַנהייבן עסן, עפנט זיך מיט אימפעט פון דרויסן די סיר און אין ביידל פּאַלט אַריין אַ מענטש מיט אַ געטרין.)

דער נשרף: ראטעוועט אַ מענטשן פון טויט! שוין דריי טעג און דריי נעכט אין כויל נישט געהאַט... אַ שרפה איז אויסגעבראַכן אין מיין דאָרף, אינ- מיטן דער נאַכט, ווען אַלע זיינען געשלאָפן האָט אויסגעבראַכן די בראַנד. אַ פייער איז פון הימל געפאלן, און דער שטורעם האָט דעם פייער איבערן גאַנצן דאָרף צעיאָגט... אַלץ איז פאַרברענט געוואָרן, איך איינער בין פון די פלאַמען, פייער און די זיילן רויך מיטן לעבן אַרויס. אַלץ איז געוואָרן אַ רויב פאַר דער בראַנד: מאַן, ווייב און קינד, שאָף און רינד און האָב און גאָב, און דריי טעג און דריי נעכט לויף איך אַרום, פון פייער געיאָגט, פון שרעק געטראָגן און אָן אַ ביסן ברויט.

די אלמנה: (דערלאַנגט אים אַ ברויטל) נאָ, גיי אַרויס און עס... און דערהאַלט דיין נשמה... (דער נשרף אָפּ, די אלמנה אליין) אַ דאַנק זיין ליבן נאָמען, וואָס האָט מיר ברויט געשענקט, און נאָך אַ מצוה, אַ מענטשן ביים לעבן צו דערהאַלטן באַשערט... (וויל דעם צווייטן ברויטל נעמען צום כויל, נאָר ס'עפנט זיך נאָכצמאַל די סיר און אַ צווייטער מאַן פּאַלט אין דער אלמנהס ביידל אַריין.)

דער נגזל: ראטעוועט אַ מענטשן פון טויט... (עס פאַרפעלט אים אַ טעם. אַקורצע פריוזע און ער רעדט ווייטער.)

דער נגזל: איך בין ארייכער מאן געווען. הערטן שאף און רינדער אין סטעפ געפאשעט, אין רייכע געצעלטן מיט ווייב און קינדער געוויינט און יונגען געוונטע ביים שאף און רינד געהאלטן... פלוצלונג וויינען בעדו-ונער ווי אויף די פליגלען פון ווינט אָנגעפלויגן אויף זייערע פערד מיט בויגן געשפאנטע אין די הענט, פון אלע זייטן אונדז אַרומגערינגלט מיט אַ האַגל פֿיילן באַשיט, די יונגען מיט ווייב און קינד געטויט, די הערטן אָפּגעפירט און מיט זיי אין ווייטן ברייטן סטעפ פאַרשוונדן.. און אז דער סטעפ האָט אויפגעהערט אָפצוקלינגען זייערע טריט, האָב איך זיך איינער אַ לעבעדיקער פון צווישן די טויטע אויפגעהויבן און בלאַנדזשע שוין דריי טעג און דריי נעכט אַרום אָן אַ ביסן ברויט... איידער איך בין צו דיר געקומען. דערלאַנג, האָב רחמנות אַ ביסן צום מויל, אַנישט, פאַל. איך אַ טויטער צו דיינע פיס... (שונמית דער-לצנגט אים דעם צווייטן ברויטל. דער נגזל אַפּ.)

שונמית: אַ דאַנק און אַ לויב זיין ליבן נאָמען פאַר דער צווייטער גרויסער מצוה, וואָס ער האָט מיר באַשערט. (נעמט זיך צום דריטן ברויטל און וויל עס שוין נעמען צום מויל. רייסט זיך פלוצלונג אויס מיט באַניטע פוחות פון צפון דער ווינט און רייסט דער אלמנה דעם דריטן ברויטל פון דער האַנט אַרויס. דאָס ביידל פאַלט איין. שונמית בלייבט פאַרצווייפלט. אַ וויילע שטייט זיך פאַרטראַכט, נאָכדעם) וואָס האָט גאָט פון מיר געוואָלט? וואָס האָט גאָט מיט מיר, דער אלמנה, געטאָן? איין ברויטל האָט ער מיר צוגענומען פאַר אַן אַנטלאָפּענעם פון פּייער, רעכט! זאָל זיין געלויבט זיין נאָמען! דעם צווייטן—פאַר אַ געראַ-טעוועטן פון גזלנים. אויך געלויבט זיין ליבער נאָמען! ער האָט גע-געבן, ער האָט גענומען, פאַר אַ בילכערן פון מיר... אָבער דעם דריטן ברויטל? אויסצורייסן ביי אַן אלמנה פון מויל און שליידערן אין ים-אָרין? —דאָס איז מיר אוממיגלעך צו פאַרשטיין... גיין, גאָט ווייס נישט דערפון, דאָס האָט דער ווינט אליין, מיט זיין אייגענעם ווילן, אַן גאָט וויסן און קעגן זיין רצון געטאָן; זיין ליבן נאָמען, וואָס שפּייזט אלמנות און יתומים, להכעיס. אַנדערש קען נישט זיין! איך וועל עס דעם ווינט, דעם גזלן, נישט שענקען. איך וועל דעם ווינט פאַר-קלאַגן... (טראַכט אַ וויילע) פאַר וועמען? פאַר דעם מלך שלמה, פאַר אים וועל איך האָבן אַ דין-תורה מיטן ווינט, קיין ירושלים וועל איך גיין! (פאַרדעקט דעם פנים מיט דער צעריסענער סאַל און לוזט זיך אין חעג אַרין.)

(פאַרהאַנג)

דריטע סצענע.

(ביי שלמה המלך אין פּאַלאַץ. דער מלך—אויף זיין טייל. אַרום—זכּיב, חזקיהו.)

שונמית: אַדוני המלך, אַ דין תורה האָב איך.
שלמה המלך: מיט וועמען? איך זע דו קומסט אליין.
שונמית: מיטן ווינט.
שלמה המלך: מיטן ווינט?

שׁוֹנְמִית : איך בין די אלמנה שונמית פון א פישער-דאָרף ביים ברעג פון ים הגדול, און געשפייזט האָב איך זיך פון שטריקן און פאָרריכטן די בעצן פאַר די פישער אין פישער-דאָרף. איז געקומען די צייט פון ווינטן און שטורעמווינטן. קיין שיפל גייט נישט אין ים אַריין. קיין בעץ ווערט נישט פאַרשפרייט, בין איך געבליבן אָן אַ ביסן ברויט...

שׁל מֵה הַמֶּלֶךְ : האָבן דען שכנים נעלאָזט הונגערן אַן אָרעמע אלמנה?
שׁוֹנְמִית : איך בין נישט געגאַנגען אין די אָרעמע פישער-הייזלעך בעטן ברויט: עס האָט געפעלט אומעטום...

שׁל מֵה הַמֶּלֶךְ : און ווענדן זיך ווייטער פון דאָרף?
שׁוֹנְמִית :

כ'האָב זיך טאָקע געווענדעט עטלעכע מייל פון דאָרף אַין אַ גרויסן הויז מיט אַ גרויסן געהויף וויינט אַ רייכער ייד, וואָס איז געבענטשט געוואָרן פון זיין ליבן נאָמען מיט פעלדער פעטע, פרוכטבאַרע גערטנער און גאַנצע וועלדלעך איילבערטן, און מיט הערטן שאָף און רינדער - און מוילטירן און קעמלען. און אַז כ'האָב געזען, אַז די ווינטן לייגן זיך נישט, דער הימל איז נאָך אַלץ אַ ביזער, האָב איך פאַרשטאַנען, אַז אַיך מוז שוין אָנקומען צו מתנת בשר ודם און כ'האָב זיך געלאָזט פון דאָרף אַרויס אין וועג אַריין צום רייכן יידן. האָט דער גביר מיר געגעבן רשות צונויפצוקלייבן דעם שטויב פון די ברעטער, אויף וועלכע ער האָט געפירט זעק מיט ווייציגעל אַהער קיין ירושלים. כ'האָב צו-נויפגעקליבן שפענער אויפן וועג, געמאַכט אַ פייער און אויסגעבאַקן זיך דריי ברויטלעך... איך וויל אָנהייבן צו עסן, לויפט אַריין צו מיר אַנשרף און דערציילט, אַז דריי טעג און דריי נעכט האָט ער אין מויל נישט געהאַט. האָב איך אים אָפגעגעבן אַ ברויטל... איך וויל נעמען דאָס צווייטע ברויטל צום מויל, פאַלט פלוצים אַריין אַנגול און פעט אַ שטיקל ברויט, די נשמה צו דערהאַלטן. האָב איך אים דאָס צווייטע ברויטל געגעבן... איך וויל נעמען דאָס לעצטע ברויטל צום מויל, רייסט זיך פלוצלונג אַריין פון צפון אַ ווינט און רייסט מיר אַרויס דאָס ברויטל פון דער האַנט און שליידערט עס אין ים אַריין... וואָס האָט גאָט מיט מיר, דער אלמנה, געטאָן? איין ברויטל האָט ער ביי מיר צוגענומען פאַר אַן אַנטלאָפּענעם פון פייער. רעכט! זאָל זיין געלויבט זיין נאָמען! דעם צווייטן - פאַר אַ געראַטעוועטן פון גולגים. אויך - געלויבט זיין ליבער נאָמען! ער האָט געגעבן, ער האָט גענומען פאַר אַ בילכערן פון מיר... אָבער דעם דריטן ברויטל? אויסצורייסן ביי אַן אלמנה און שליידערן אין ים אַריין?! דאָס איז מיר אוממיגלעך צו פאַרשטיין! און ס'איז מיר איינגעפאַלן, אַז גאָט ווייס גאָר נישט דער-פון... אַז דאָס האָט דער ווינט אליין מיט זיין אייגענעם ווילן, אָן גאָטס וויסן און קעגן זיין רצון געטאָן. זיין ליבן נאָמען, וואָס שפייזט אלמנות און יתומים להכעיס. אַנדערש קען נישט זיין און איך וויל דעם ווינט דעם גולן נישט שענקען. אַדוני המלך, משפט צווישן מיר און דעם ווינט!

שׁל מֵה הַמֶּלֶךְ : גוט - דייך פנים איז דיין עדות. ער איז מיד, און אין דיינע אויגן ברענט דער הונגער. וועסטו דיך קודם כל דערפרישן. זעך דיך דער-

ווייל, אשה, אין א ווינקעלע, מע וועט דיר דערלאנגען ברויט און וויין...
עס און טרינק און דערהאלט דיין גשמה, דערנאך וועסטו הערן
דעם פסק...

(די אלמנה גייט צוועק אין א ווינקעלע. אויף דעם מלכס חונק דערלאנגט מען איר
ברויט און וויין. עס קימען צריין דריי ישמעאלים מיט זעקלעך אויף די אקסלען.)
ש ל מ ה ה מ ל ך : וואָס איז אייער פּאַרלאַנג, פּרעמדע מענער? און וואָס טראָגט איר
אין די זעקלעך אויף אייערע אַקסל?

1-טער ישמעאל: ישמעאלים סוחרים זיינען מיר. האנדלען מיט צירונג טייערע און
כלים און בשמים די טייערסטע. זיינען מיר זאלבעדריט געפארן
אין א שיפל איבערן ים... ווינטן זיינען געווען. אומרוק איז גע-
ווען דער ים. זיינען מיר אָבער שטאַרקע און געניטע לייט, שרעקן
זיך פאַר קיין ווינטן נישט, שווימען מיר וואַל-אַרויף, וואַל-אַראָפּ...

2-טער ישמעאל: האָט אָבער איינמאָל פאַרנאַכט, אָנגעהויבן דאָס שיפל צו געצן...
געלעכערט איז ערגעץ געוואָרן, און מיט וואָס צו פאַרשטאַפּן איז
נישטאָ. שרייען מיר, אפשר וועט מען דערהערן פון ברעג און קו-
מען צו הילף. הערט קיינער נישט. דער ווינט כאַפט אונדזערע גע-
שרייען און צעוואַרפט איבערן ים, די וועלן כאַפּן אויף די קולות
און אַנטלויפן מיט זיי אין דער נאַכט אַריין... דאָס שיפל געצט און
הייבט אָן צו זינקען...

3-טער ישמעאל: שרייען מיר צו גאָט, צו אונדזער גאָט—ער הערט נישט! רופן מיר צו
אַנדערע געטער: צו גאָט פון מואָב, צו גאָט פון פלישתים—קיינער ענט-
פערט נישט האָבן מיר זיך דערמאָנט, אז עס איז דאָ אַ גאָט פון ישראל...
פרוון מיר: „גאָט פון ישראל, ענטפער אונדז אין דער נויט! און
אַ נדר טוען מיר: דאָס גאַנצע גאָלד און זילבער, וואָס מיר האָבן
געלייזט, ניבן מיר דיר אַוועק פאַר אונדזערע נפשות, נאָר ראַטעווע
אונדז! ראַטעווע, גאָט פון ישראל!“ אין דער רגע האָט זיך אַ
שטאַרק געטאָן דער ווינט! עפעס פון ברעג אין שיפל אַריין מיט
אַ געוואַלדיקן כּח אַריינגעשליידערט, פונקט אין לאַך פון שיפל
אַריין, און האָט עס פאַרשטאַפּט... און באַלד האָט זיך געלייגט
דער ווינט, און מיר זיינען בשלום צוגעקומען צום ברעג...

1-טער ישמעאל: האָבן מיר ביי לייטן נאַכגעפרעגט: וווּ הויזט דער יידישער גאָט?
מיר ווילן אונדזער נדר מקיים זיין! האָט מען אונדז אָנגעוויזן
נאָך ירושלים.

2-טער ישמעאל: זיינען מיר מיט אונדזערע זעקלעך קיין ירושלים געקומען און
אין די גאַסן די מענטשן אויסגעפרעגט „וואו איז איינער גאָט? מיר
ווילן אים זען!“ האָבן לייט אונדז געענטפערט, אז דעם גאָט פון
ישראל זעט מען נישט—„מיר דאַרפן אים דאַנקען, פּבּוד אָפּגעבן
און אַ מתנה דערלאַנגען!“ האָבן זיי מיט די אַקסלען געדריקט,
אַנדערע האָבן אונדז אויסגעלאַכט...

3-טער ישמעאל: און עלטערע לייט, וואָס מיר האָבן באַגעגנט און זיי זיך פאַרטרייט
און אַן עצה געפרעגט: וואָס טוט מען מיט אונדזער נדר, וועמען
גיט מען, עס זאָל פאַסן צו אייער גאָטס ווילן? די זעקלעך מיט די

זילבער און גאָלד, האָבן זיי קיין באַשייד נישט געוואָסט, נאָר
 איינער פון זיי, דער עלטסטער, האָט אונדז געראַטן, מיר זאָלן זיך
 ווענדן, גרויסער האַר און מלך, (אלע בוקן זיך) מיט אַשאלה צו
 דיר; דו ביסט, האָבן זיי געזאָגט, דער קליגסטער אויף דער גאַנצ-
 צער וועלט. און דו וועסט וויסן אונדז צו ראָטן, ווי אַזוי אונדזער
 נדר מקיים צו זיין. צו טאָן מיטן גאָלד און זילבער לויט דעם ווילן
 פון גאָט פון ישראל. (זיי בוקן זיך)

שלמה המלך: האָט איר, פרעמדע לייט, באַטראַכט, וואָס דער ווינט האָט אייך
 פון ברעג אין שיפל אַריינגעשליידערט, מיט וואָס ער האָט דאָס לעכל
 פאַרשטאַפט, איר זאָלט נישט אונטערגיין?

1-טער י ש מ צ א ל: מיר האָבן געזען, גרויסער מלך! אַרויסגענומען און גוט באַטראַכט,
 אַ קליין ברויטל איז עס געוועזן, אַ ווייך, גיט דערבאַקן ברויטל...
 מיר האָבן עס געברענגט דיר צו ווייזן, מלך!

(נעמט דעם ברויטל פון בוזעם אַרייס און ווייזט עס.)

שלמה המלך: שונמית, דערקען, איז עס נישט דיין ברויטל ז
 מיין ברויטל?..

שלמה המלך: די דריי זעקלעך גאָלד און זילבער גיט אָפּ דער אַלמנה! (די ישמעאליים
 דערלאנגען דער אלמנה די זעקלעך, בוקן זיך און גייען אַרויס. שלמה המלך צו דער
 אלמנה) נעם דאָס גאָלד מיטן זילבער! עס איז דיין! דאָס האָט דיר גאָט
 פאַר דיין דריטן ברויטל באַצאָלט... אין זיי וויסן, אַז קיינער טוט נישט
 גאָט להכעיס, אַז אַלץ געשיט לויט זיין ווילן. און אַז נאָר זיין שליחות
 טוט דער ווינט.

(פאַרהאנג.)

לערנביכער.

רעכנביכער פון ש. באַסטאָמסקי.

1. אילוסטרירטער אַריטמעטישער רעכנבוך פארן 1-טן לערניש.
2. אַריטמעטישער רעכנבוך (ערשטער הונדערט)
3. אַריטמעטישער רעכנבוך (ערשטער טויזנט)
4. אַריטמעטישער רעכנבוך (בלערלי צעלן)
5. אַריטמעטישער רעכנבוך (ברוכצעלן)

לערנביכער אויף יידיש

פון ש. באַסטאָמסקי און מ. חיימסאָן.

6. לעבעדיקע קלאַנגען. א. ג.
7. לעבעדיקע קלאַנגען—
- ברעסטאָם פארן 1-טן לערניש.
8. לעבעדיקע קלאַנגען—
- ברעסטאָם פארן 2-טן לערניש.
9. לעבעדיקע קלאַנגען—
- ברעסטאָם פארן 3-טן לערניש.
10. דאָס נייע האַרט-כרעסטאָ-פּאָסיע פאר די עלטערע קלאַסן.

ביבליאָטעק פאר

יינגערע קינדער:
 פון ש. באַסטאָמסקי.

1. יעקלע נאר.
2. יודע דער האַסערטרענער און זיינע מעשיות.
3. מזל.
4. אַזוי מתנות.
5. (א) דער נמ"ב דער צדיק.
6. דער צדיק און דער חייט.
7. יינגל צינגל—לייט צו צדיק.
8. די אמתה בלה.
9. דריי מענטשעלעך אין האַלד.
10. פשוטאָכער און זין. בר. נר.
11. דער העלדישער שניידערל.
12. אַבנאָס און ברעטקען.
13. רייט היטעלע.
14. אַ מעשה מיט 7 צינגלעך.
15. קאָרנאָ—פון דעם לעגאָמאָן די איינצליינישע קינדער, האָט פּרעסן אין די שטאָטע.

16. גיובער האַסען—(פון) אַע

- לעבן פון די קיילנגענע (
17. דער לינגער—(אַ מענשהל)
18. די נאַשערקע—
19. מעשהלאַך פון עזאָס | האַט.
20. " | "
21. " | "
22. דער פאַרשלאָסענער (אַטאָ—
- (יידישע פּאַלקסאָמאָנאַה).
23. צוויי יתומים—(פּאַלקסאָמאָנאַה)
- לע פאַר קלענערע קינדער.)
24. גנדעס פון פּאַמאָ—
- הילעט-גנדער מוקן און די פּאַזיקע דער משנה, דער ווי-כישער חכם פּאַלעאָ.
25. דאָס גרויסע האַרץ (מעשה אַט)
26. דאָס חייטעלע—(מעשה אַט)
27. דער קייסער און דער זון—(יידישע פּאַלקסאָמאָנאַה)
28. פּאַלקסאָמאָנאַה און לעגענדעס פון אלטן פּאַמאָ
- 29—31. דער קונדס—1, 2, 3 (אַמלונגען פון רעטענישן, אַייט-אַבן, שפּילן, רעבוסן, חידוּן, חערטלאַך, גיבורערטלאַך א.א.וו.)
32. בוסטאָני—(פּאַלקסאָמאָנאַה).

ביבליאָטעק פאר עלטער-

רע קינדער: פון ש. באַסטאָמסקי

1. פּריטיאָף באַנסען . . . . .
2. ריחיד לייחונסטאָן . . . . .
3. הענרי סטענלי . . . . .
4. חי אַזוי קאַלומבוס האָט אַנטדעקט אַמעריקע ?
5. אין דער נאַכט פון בדיקת חמץ.
6. זאַלץ . . . . .
7. חי אַזוי מע מאַכט פּאַפּיר ?
8. יאָהאַן גוטענבערג . . . . .
9. דזשעמס אואַס . . . . .
10. ראַבערט פּוילטאָן . . . . .
11. דזשארזש סטעצענאָן . . . . .
12. י. ל. פּאַרץ — זאַמלבוך . . . . .
13. געללע און פּאַטראַט . . . . .
14. פּאַרילינג קומט—פּאַנטאָסט.
- קינדער-פּיעטע אין 2 אַקטן.
15. די באַפּריינג פון די סוואַר-צו קענעט—(דאָס לעבן פון חי

- שוואַרצע נעגערס און אַ רייגינראַפּיעס פון די קעמפּטי פאַר ווייער באַפּריינג: האַרטי-טאָן, פאַרקער, ביטער סכאָו, אייבראַם לינקעל, זוקער חוּב-שינגטאָן א. אַנד. (אילוסטרירט)
16. מרדכי אַנטאַקאַלסקי—פּיע-גרעמיע פון דעם גרויסן יידישן סקולפּטאָר, רייך אילוסטרירט מיט די וויכטיקסטע בילדער פון זיינע הערק. . . . .
  17. די שווייץ—פון דער ספּיריע-פּעלקער און לענדער. . . . .
  18. די פּאַסט אַמאַל און חייט . . . . .
  19. דזשארזש האַשינגטאָן און דער קאַמף פאַר דער אומאַהאַנג-גיכייט פון די שטאַטן . . . . .
  20. בענזשאַמין פּראַנקלין . . . . .
  21. די קוילנגענער—פון עמיל זעלע.

מאַטעריאַלן צום

יידישן פּאַלקלאַ

געזאַמלט און דערקלערט פון ש. באַסטאָמסקי.

1. יידישע פּאַלקסאָמאָנאַה—3-פּאַרטיקלע פאַרברעטערטע אומלעגע מיט אַזוי-אַזע פון ש. אַנ-סקייס רעצענזיע.
2. זאַמלונג פון יידישע שפּרייב-חערטער פאַר שול און פאַמיליע.
3. ביים קוואַל 1-טער באַנד—יידישע שפּרייב-חערטער, לעך, רעזנאָפּרטן, פּאַרנאָלי-כענישן, חייטענישן, ברכות, שבועות, קללות, חרמות, ספּעניאָ, סגולות און זאַכאַבאַנעס. . . . .
4. ביים קוואַל 2-טער באַנד—יידישע פּאַלקסאָמאָנאַה. . . . .

אויפן לאַגער

געפּינען זיך:

1. ק. פ. יאַנאַדאַטסקי (יידיש—מ. חיימסאָן), זומערדיקע אַרבעטן אַרץ נאַטורליינסשאַפּט זאַלענדיע און באַטאַניק.
2. דאָס לעבעדיקע האַרט—ברעסטאָמסקיע פון ש. באַסטאָמסקי און א. רייזע.